

UNIUNEA EUROPEANĂ

POTENȚIALUL DE SPECIALIZARE INTELIGENTĂ ÎN DOMENIUL SUPLEMENTE ALIMENTARE FITOTERAPEUTICE ÎN REGIUNEA Nord-Est

Seria „Rapoarte privind
ecosistemele regionale de inovare”

Autori:
Carmen Prosan, Laura Bîrhală

Editori ai seriei de rapoarte:
Raluca Săftescu, Radu Gheorghiu,
Bianca Dragomir, Marius Mitroi, Adrian Curaj

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

ue fiscdi

Septembrie 2018

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Cuprins

SERIA “RAPOARTE PRIVIND ECOSISTEMELE REGIONALE DE INOVARE”	3
SPECIALIZAREA INTELIGENTĂ CA PROCES	4
PRECIZĂRI METODOLOGICE.....	5
REZULTATELE ANALIZEI REGIONALE.....	8
A. Context: Domeniul Suplimente alimentare fitoterapeutice	8
B. Analiza multicriterială a domeniului Suplimente alimentare fitoterapeutice.....	13
REMARCI FINALE.....	18
NOTĂ DE ÎNCHEIERE ȘI MULȚUMIRI	20
BIBLIOGRAFIE	21

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
ÎNȚĂMĂNTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

Seria “Rapoarte privind ecosistemele regionale de inovare”

Prezentul raport a fost elaborat în cadrul proiectului „Dezvoltarea capacității administrative a MCI de implementare a unor acțiuni stabilite în Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare tehnologică și Inovare 2014-2020”, cod SIPOCA 27, implementat de *Ministerul Cercetării și Inovării* (MCI) în parteneriat cu *Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, Cercetării, Dezvoltării și Inovării* (UEFISCDI) și *Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale* (INCSMPS) în perioada august 2016 - iulie 2019 și co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA).

Documentul face parte dintr-o serie de rapoarte care au ca scop identificarea și analiza bazată pe evidențe a unor domenii în cadrul cărora se pot ulterior defini nișe de specializare inteligentă la nivelul fiecărei regiuni. Procesul, început în 2017 prin publicarea a două rapoarte pentru fiecare regiune (disponibile pe [pagina dedicată proiectului](#)), a fost adâncit prin analiza a 3-5 domenii și/sau subdomenii de granularitatea unor micro-ecosisteme locale de inovare.

Aceste rapoarte au avut la bază o metodologie comună, atât pentru faza de identificare a domeniilor, cât și pentru cea de analiză (vezi secțiunea Precizări metodologice).

Domeniile care fac obiectul acestor rapoarte nu sunt restrictive, ci reprezintă baza unei conversații la nivelul actorilor de inovare din regiune. Miza acestei conversații este ca actorii regionali și naționali:

- să identifice în cadrul acestor domenii relativ mari un set restrâns de nișe de specializare, care să le permită avansul substanțial în cadrul unor lanțuri globale de valoare adăugată;
- să identifice complementarități de interese și abilități, care să reprezinte baza unor colaborări efective;
- împreună cu autoritățile responsabile de finanțarea în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării (CDI), să definească instrumente suport adecvate.

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

Specializarea inteligentă ca proces

„Specializarea inteligentă” reprezintă stindardul politicii industriale europene. Redusă la esență, specializarea inteligentă vizează concentrarea resurselor financiare și a altor mecanisme de sprijin într-un număr limitat de domenii prioritare în care regiunile pot concura cu succes pe piețele internaționale.

La baza procesului de specializare inteligentă se află „descoperirea antreprenorială” - un proces bazat pe dovezi (*evidence-based*), participativ și iterativ (repetat periodic) de identificare, la nivel regional, a domeniilor cheie de competitivitate. Acestea urmează să fie susținute financiar în special prin scheme de sprijin pentru inovare. La nivel european, finanțarea pentru specializări inteligente pentru ciclul 2014-2020 este de aproximativ 120 mld euro, ceea ce face din această politică cel mai mare experiment de politică industrială din istorie (Radosevic et al., 2016).

Acest demers se bazează pe ideea că *regiunile* „dețin cunoașterea despre sistemele locale de inovare și pot mobiliza actorii economici către un scop comun” (EC, 2012, p12). Ca atare, noua politică industrială păstrează în plin plan forțele pieței și ale antreprenoriatului privat, acordând guvernelor „rolul strategic și de coordonare în sfera productivă dincolo de simpla asigurare a dreptului de proprietate, a respectării acordurilor contractuale și a stabilității macroeconomice” (Rodrik, 2004, p.3).

În România a avut loc în 2013 un amplu proces participativ (www.cdi2020.ro), care a dus la identificarea unor priorități de specializare inteligentă la nivel național. Prioritățile au fost incluse în *Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014-2020*. În același timp, majoritatea regiunilor și-au elaborat strategii regionale de inovare (RIS3) pentru ciclul de finanțare care se încheie în 2020.

Continuarea demersului de descoperire antreprenorială, prin definiție unul care se desfășoară iterativ, este extrem de importantă în vederea revizuirii periodice a priorităților identificate. Revizuirea este necesară atât datorită oportunităților economice și tehnologice emergente și dinamicii economiilor locale, cât și în urma experienței câștigate în cadrul priorităților finanțate. Este de așteptat ca o bună

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
ÎNȚĂMĂNTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

Instrumente Structurale
2014-2020

parte din revizuire să ducă la adâncirea specializării, prin definirea mai clară a unor nișe care permit o poziționare superioară în lanțurile globale de valoare adăugată.

Descoperirea antreprenorială are, în afară de rezultatele din planul politicilor publice, beneficii importante de proces: actorii inovativi locali sunt stimulați să exploreze opțiuni strategice și soluții de colaborare. Prea adesea, specializarea inteligentă este înțeleasă ca fiind primordial sau chiar exclusiv asociată unei liste de priorități în finanțarea publică prin fonduri structurale. Prin demersul acestui proiect, se încearcă în primul rând crearea unei culturi a dialogului de descoperire antreprenorială la nivel regional și național. Acest dialog pleacă de la motivațiile strategice ale actorilor economici și de cercetare, de la nevoile lor de colaborare și duce, în final, la adecvarea periodică a instrumentelor de sprijin care le sunt destinate.

Precizări metodologice

Raportul de față reflectă analiza informațiilor culese în perioada ianuarie 2017 - august 2018, prezentând dinamica domeniului Suplimente alimentare fitoterapeutice în regiunea Nord-Est. Selectarea acestui domeniu, alături de altele din regiune, a avut la bază o analiză atât a actorilor cu potențial de inovare, cât și mai larg a agenților economici de pe plan local, precum și a unor factori istorici specifici zonei.

Analiza propriu-zisă este structurată pe șapte criterii considerate relevante pentru evaluarea potențialului domeniului de a deveni specializare inteligentă în regiune, respectiv: importanța domeniului în economia regională, piața, intensitatea de inovare în domeniu, disponibilitatea resurselor umane calificate în domeniu, valorificarea unor resurse locale (altele decât cele umane, dacă este cazul), nivelul de colaborare între actorii din domeniu, gradul de sofisticare tehnologică.

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
ÎNVĂȚĂMANTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Figura 1. Criterii folosite pentru analiza domeniilor selectate

Pentru fiecare dintre aceste criterii s-a dezvoltat o serie de argumente care să permită o evaluare a domeniului bazată pe evidențe. Astfel, aceste argumente fac referire atât la informații statistice (cum ar fi numărul de firme, cifra lor de afaceri, valoarea exporturilor), performanțe punctuale (precum investiții majore, inovații sau produse de top), tendințe internaționale relevante (dinamica de piață europeană sau globală, noi valuri tehnologice), cât și la opinii exprimate de reprezentanți ai mediului de afaceri privind dinamica ecosistemului regional aferent domeniului.

Pentru colectarea acestor informații, autorii acestui raport au efectuat o cercetare aprofundată a surselor de tip statistic, a studiilor disponibile și chiar a presei, au realizat o hartă a actorilor relevanți (companii cu activități inovative, investitori și finanțatori, organizații suport, universități și institute de cercetare-dezvoltare, organizații cu rol catalizator, reprezentanți ai societății civile, autorități publice relevante în domeniu), urmată de interviuri semi-structurate cu o parte dintre aceștia.

Informațiile colectate au fost transformate în argumente punctuale, fiecare fiind susținut de surse și evaluat ca importanță pe o scară de la 0 la 5. Acest demers a permis agregarea unor scoruri per criteriu și, în final, per domeniu.

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

INOVARE ȘI CREATIVITATE

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
ÎNȚĂMANTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

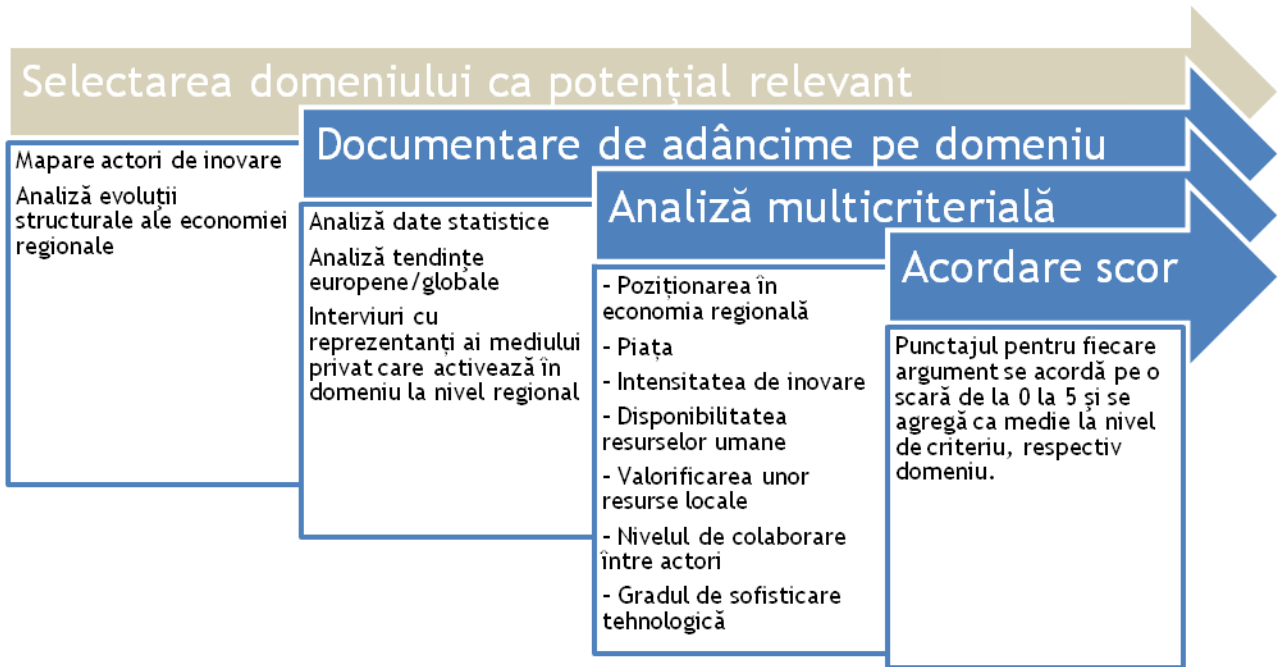

Figura 2: Etapele analizei domeniilor

Urmare a acestei metodologii, raportul cuprinde o descriere istorico-contextuală a domeniului Suplimente alimentare fitoterapeutice în regiunea Nord-Est, urmată de tabelul de argumente asociate fiecărui criteriu și, în final, de o reprezentare grafică sintetică a scorurilor obținute per criteriu pentru domeniul în discuție.

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
ÎNȚĂMANTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Rezultatele analizei regionale

A. Explorarea potențialului domeniului Suplimente alimentare fitoterapeutice de a deveni specializare inteligentă în regiunea Nord-Est

Domeniul Suplimente alimentare fitoterapeutice și istoria sa pe plan local

1. Definirea domeniului

Această analiză vizează identificarea potențialului de specializare inteligentă a acelei componente a industriei farmaceutice active la nivelul Regiunii Nord Est axată pe producția suplimentelor alimentare fitoterapeutice.

Suplimentele alimentare fitoterapeutice sunt preparate farmaceutice care utilizează produse de origine vegetală obținute prin extracție și care sunt diluate în alcool etilic sau într-un alt solvent.

Cele mai cunoscute preparate fitoterapeutice de acest fel sunt extractele hidrice (infuzia, decoctul, maceratul, siropul), extractele hidroalcoolice (tinctura) și uleiurile esențiale. Extractele hidrice (apoase) sunt cunoscute sub denumirea uzuală de ceaiuri și sunt singurele care se pot realiza acasă, individual.

Analiza domeniului s-a efectuat atât la nivelul codurilor CAEN 2110 - fabricarea produselor farmaceutice de bază, respectiv 2120 fabricarea preparatelor farmaceutice, cât și la nivelul codurilor CAEN 1089 - Fabricarea altor produse alimentare n.c.a, CAEN 1086 - Fabricarea preparatelor alimentare omogenizate și alimentelor dietetice.

2. Dimensiunea domeniului

Piața din România a medicamentelor fără prescripție medicală, a suplimentelor alimentare și dispozitivelor medicale pentru îngrijire personală a atins, în 2017, o valoare de 3,104 miliarde de lei, în creștere cu 18,8% față de anul precedent, arată datele unui raport de specialitate realizat de compania Cegedim.

La nivelul ultimului trimestru din 2017, piața de produse care pot fi eliberate fără prescripție medicală, printre care se numără și suplimentele alimentare

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
ÎNȚĂMĂNTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

fitoterapeutice, a consemnat un salt de 14,8%, până la 858 de milioane de lei, raportat la anul 2016.

Potrivit raportului Cegedim, produsele care au dominat anul trecut au fost cele din categoria Lifestyle OTC, care cuprinde și suplimentele alimentare fitoterapeutice, cu vânzări totale de 689,5 milioane de lei, respectiv o cotă de piață de 22,2% din piața medicamentelor fără prescripție medicală. Acestea au fost urmate de cele din categoriile răceală, gripă și alergii (666,3 milioane de lei în volume de vânzări și cotă de piață de 21,5%) și de produsele cu indicație în afecțiunile gastrointestinale, care au înregistrat vânzări de 615,6 milioane de lei și o cotă de piață de 19,8%.

În regiunea NE au fost identificate 8 companii producătoare de suplimente alimentare fitoterapeutice, trei dintre acestea fiind mari companii producătoare de medicamente generice, dar care au dezvoltat și linii de suplimente alimentare obținute din plante și extracte naturale.

În anul 2016, cifra de afaceri a celor 5 companii din regiune care produc exclusiv suplimente alimentare fitoterapeutice a fost de 38 milioane de lei, în creștere cu 18,7% față de anul 2015.

Deoarece nu există date disponibile referitoare la cifra de afaceri a celor trei mari companii producătoare de medicamente generice obținută din comercializarea de suplimente alimentare fitoterapeutice, dimensiunea domeniului nu poate fi estimată cu maximă acuratețe. Însă, din interviurile cu reprezentanții acestor companii se infera că acest domeniu este unul cu potențial de creștere, în contextul în care la nivel național a crescut cererea pentru exporturile de produse din acest segment.

3. Actori de business

Companiile producătoare de suplimente alimentare fitoterapeutice care activează în regiune sunt atât firme mari, cu capital integral românesc (Antibiotice SA, Fiterman Pharma, Alevia), firme mijlocii (Hyperion, Zenyth, Hypericum Iasi), cât și firme mici (Plantavorel, Sante Farm).

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

INOVARE ȘI CREATIVITATE

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
INVĂȚĂMANTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Actori non-business

Networking-ul între actorii regionali, dar și conectarea la dinamica europeană a sectorului este asigurată de conferințe și alte evenimente de profil organizate în Regiunea Nord Est. Un eveniment cu tradiție în regiune, care reunește medici, farmaciști, șefi de spitale și producători de medicamente este Conferința Națională de Fitoterapie, desfășurată sub egida Universității de Medicină și Farmacie “Gr. T. Popa” din Iași. Scopul acestei conferințe este de a susține comunicarea experiențelor practice și științifice, inovațiilor tehnologice, dar și nevoile comunității, în vederea creionării unor interconexiuni între practicienii în domeniul fitoterapiei.

În 2017, 230 de studenți au absolvit cursurile Facultății de Farmacie din cadrul Universității de Medicină și Farmacie Grigore T. Popa din Iași. Conform informațiilor primite de la actorii economici intervievați, mare parte dintre aceștia aleg să se angajeze în farmaciile de lanț, evitând munca în laboratoare și cercetarea.

5. Performanțe deosebite

Compania Alevia, unul dintre cei mai mari producători specializați în producția de suplimente alimentare și ceaiuri din regiunea NE, a înregistrat în anul 2017 o cifră de afaceri netă în valoare de peste 24,5 milioane lei, în creștere cu aproape 10% față de valoarea din 2016, potrivit bilanțurilor publicate pe mfinante.ro. Pentru anul 2018, firma estimează o creștere cu 10 - 15% a cifrei de afaceri, ca urmare a dezvoltării gamelor de produse comercializate în hypermarketuri și exportului în Republica Moldova.

Centrul de Cercetare și Prelucrare Plante Medicinale Plantavorel din Iași este o unitate de marcă în domeniul cercetării și fabricării produselor fitoterapeutice și suplimentelor alimentare. Printre proiectele inovative la care lucrează în prezent echipa Centrului se numără produsele imunostimulatoare și imunomodulatoare, nișă acoperită insuficient, după cum declară reprezentanții Plantavorel în interviul realizat în cadrul proiectului. O altă direcție de cercetare este estetica corporală, compania fiind unicul producător din țară ale unor game cosmetice și de uz balnear din plante medicinale pentru unitățile SPA, atât din țară, cât și din străinătate.

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

INOVARE ȘI CREATIVITATE

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
ÎNĂLȚĂMANTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

Unul dintre cele mai apreciate produse din portofoliul Plantavorel este suplimentul alimentar fitoterapeutic Proprin V; principiile active vegetale din amestecul de plante medicinale din compoziția produsului acționează la nivelul aparatului genitourinar, ca antiinflamator, anticongestiv, antitumoral și epitelizant în adenomul de prostată, diuretic și dezinfectant renal, antispastic.

Ca urmare a orientării și adaptării permanente la schimbările din piața farmaceutică, creșterea interesului pentru prevenție și menținerea stării de sănătate a populației, Antibiotice lași a dezvoltat în ultimii ani o gamă de suplimente alimentare ce conțin și extracte vegetale standardizate. Extractele standardizate reprezintă o metodă prin care producătorul se asigură că preparatele rezultate au o valoare terapeutică mare și că aceasta nu fluctuează în funcție de recolte, zone geografice, climat sau de momentul recoltării.

Cele șase suplimente alimentare din portofoliul Antibiotice s-au impus atât pe piața internă, cât și la export. Astfel, Soriso®, ce conține extract standardizat de Rhodiola rosea și Ocimum basilicum, un produs adaptogen, ocupă primul loc în consumul din România în această categorie, cu o cotă de piață de 34,7%, în al doilea an de vânzare. Fluxiv®, lansat anul trecut, este un supliment alimentar pe bază de diosmină, o flavonoidă ce poate fi întâlnită în diferite plante, în special în citrice, cu rol în menținerea sănătății circulației vasculare și ocupă locul al doilea în consum pe piața internă.

6. Alte considerente care recomandă domeniul Suplimente alimentare fitoterapeutice la nivel regional

Un atu al Regiunii NE referitor la producția de suplimente alimentare fitoterapeutice constă în disponibilitatea materiei prime necesare, asigurată de Stațiunea de Cercetare Dezvoltare Agricolă (SCDA) din localitatea Secuieni, județul Neamț. SCDA Secuieni exploatează anual aproximativ 1000 ha teren arabil și cultivă în sisteme de agricultură ecologică și convențională o gamă foarte variată de plante aromatice, fiind unul dintre principalii furnizori de materie primă pentru marile companii de produse farmaceutice din regiune și din țară.

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

INOVARE ȘI CREATIVITATE

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
ÎNVĂȚĂMANTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

Contextul internațional

Potrivit statisticilor Market Research Consulting, piața globală de suplimente alimentare pe bază de plante a fost estimată la 43 miliarde de euro în 2016 și este de așteptat să ajungă la 76 miliarde de euro până în 2022, rata anuală totală de creștere fiind de 9,9% în perioada 2016 și 2022.

Organizația Mondială a Sănătății (OMS) anunță că mai bine de 50% din populația mondială preferă formulele de suplimente alimentare pe bază de plante naturale, acest sector industrial aducând venituri de până la 60 miliarde de euro anual, la nivel global.

Piața suplimentelor alimentare fitoterapeutice din Europa este o piață matură, Germania și Franța fiind lideri de piață. În 2017, consumatorii germani au cheltuit 1,95 miliarde de euro (prețuri cu amănuntul) pe suplimente alimentare pe bază de plante. Franța este în continuare cea de-a doua mare piață de suplimente alimentare pe bază de plante din Europa, conform datelor furnizate de către Centrul pentru promovarea importurilor (CBI) al UE.

În Europa de Est, Polonia deține piața suplimentelor alimentare pe bază de plante cu cel mai mare potențial de creștere. Alte piețe est-europene în creștere sunt Bulgaria, Republica Cehă și România. În afara Uniunii Europene, Rusia este principala piață care înregistrează creșteri semnificative.

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
ÎNȚĂMANTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

B
UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

B. Analiza multicriterială

Criteria	Argumente	Surse date	Scor	Medie Criteriu
C1. Importanța domeniului în economia regională	În anul 2016, cifra de afaceri a celor 5 companii din regiune care produc exclusiv suplimente alimentare fitoterapeutice a fost de 38 milioane de lei, în creștere cu 18,7% față de anul 2015.	Documentare realizată la nivel regional în cadrul proiectului Sipoca 27	5	4
	Compania Alevia, unul dintre cei mai mari producători locali specializat în producția de suplimente alimentare și ceaiuri, a înregistrat în anul 2017 o cifră de afaceri netă în valoare de peste 5,38 milioane de euro, în creștere cu aproape 10% față de valoarea din 2016, potrivit bilanțurilor publicate pe mfinante.ro.	Șomănescu C., (2018), Alevia a rulat afaceri nete de 5,38 milioane de euro în 2017 din suplimente alimentare și ceaiuri. Pentru acest an, vrea o creștere cu 15%	3	
C2. Piața	Piața suplimentelor alimentare din România s-a dublat în ultimii cinci ani, ajungând la aproape 700 de milioane de lei în anul 2017, potrivit Euromonitor.	Mihalache G., (2016), Piața suplimentelor alimentare și vitaminelor s-a dublat în ultimii cinci ani	5	3,8
	Estimările arată că până în 2021 valoarea pieței se va apropia de 1 miliard de lei. Acest segment continuă trendul ascendent din ultimii ani, în contextul creșterii totale a pieței farmaceutice din România.	Mihalache G., (2016), Piața suplimentelor alimentare și vitaminelor s-a dublat în ultimii cinci ani	5	
	Piața românească a plantelor medicinale are o cifră de afaceri de aproximativ un miliard de euro, cifră care s-ar putea dubla în următorii ani.	Nistor T., (2017), Piața plantelor medicinale	3	
	Companiile producătoare de suplimente alimentare fitoterapeutice din regiunea NE exportă în proporție de 20-30% din totalul producției către Republica Moldova,	Interviuri (2017-2018)	2	

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
INVĂȚĂMANTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

	<p>Germania, Rusia.</p> <p>Romania a devenit în ultimii ani furnizorul principal de plante medicinale pentru țările din Europa, dar și pentru America sau Canada. Piața globală de plante medicinale este de așteptat să ajungă la 97,3 miliarde de euro până la finalul anului 2023, înregistrând o rată anuală de creștere de 7,2%, potrivit MarketResearchFuture.com.</p>	<p>Stirile Protv, (2016), România a devenit furnizorul principal de plante medicinale în Europa și America. Planta care se vinde și cu 40 de euro/kg</p> <p>MarketResearchFuture.com, (2018)</p>		4	
C3. Intensitatea de inovare în domeniu	<p>Centrul de Cercetare și Prelucrare Plante Medicinale Plantavorel din Iași este unicul producător din țară al unor game cosmetice și de uz balnear din plante medicinale pentru unitățile SPA, atât din țară, cât și din străinătate.</p>	<p>Interviuri (2017-2018)</p>		4	3,75
	<p>Suplimentul alimentar fitoterapeutic Proprin V, produs de compania Plantavorel, conține o formulă inovatoare bazată pe principiile active vegetale din amestecul de plante medicinale, care acționează la nivelul aparatului genitourinar, ca antiinflamator, anticongestiv, antitumoral și epitelizant în adenomul de prostată, diuretic și dezinfectant renal, antispastic.</p>	<p>Interviuri (2017-2018)</p>		4	
	<p>Soriso®, un produs marca Antibiotice SA, ce conține extract standardizat de Rhodiola rosea și Ocimum basilicum, un produs adaptogen, ocupă primul loc în consumul din România în categoria suplimente alimentare, cu o cotă de piață de 34,7%, în al doilea an de vânzare.</p>	<p>www.antibiotice.ro</p>		4	
	<p>Equilibra®, un produs marca Antibiotice SA, cu o formulă inovatoare ce conține o combinație optimă de magneziu și vitamina B6, ocupă locul 4 în preferințele românilor, dintr-o varietate mare de produse din aceeași categorie.</p>	<p>www.antibiotice.ro</p>		3	

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
INVĂȚĂMANTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

C4. Disponibilitatea resurselor umane calificate în domeniu	În anul 2016, regiunea NE se situa pe locul 6 la nivel național ca număr de angajați în companiile cu activități de cultivare a plantelor medicinale, cu un număr de 2000 de salariați.	Documentare realizată la nivel regional în cadrul proiectului Sipoca 27	1	1.6
	În ceea ce privește numărul de salariați din industria farmaceutică, județul Iași se poziționează pe locul patru, la egalitate cu județul Cluj (3.086 salariați), după Ilfov, București și Argeș.	GEA Strategy&Consulting, (2014), Strategia de dezvoltare economico-socială a județului Iași	2	
	În 2016, 230 de studenți au absolvit cursurile Facultății de Farmacie din cadrul Universității de Medicină și Farmacie Grigore T. Popa din Iași față de 265 absolvenți ai Universității de Medicină și Farmacie din București, ceea ce dovedește că Iașul este un important centru regional pentru specializarea în domeniul farmaceutic.	Universitatea de Medicină și Farmacie "Gr. T. Popa" din Iași, (2017), UMF Iași își sărbătorește absolvenții	3	
	Există dificultăți în recrutarea, specializarea și menținerea cercetătorilor și a personalului specific industriei farmaceutice. Mare parte din absolvenții facultății de farmacie aleg să se angajeze în farmacii de lanț, nu în laboratoare.	Interviuri (2017-2018)	1	
	Recrutarea de tehnicieni și directori de producție este relativ facilă. În schimb, recrutarea de matematicieni, fizicieni, biologi, chimiști este foarte dificilă.	Interviuri (2017-2018)	1	
C5. Valorificarea unor resurse locale (altele decât cele umane, dacă este cazul)	Microclimatul temperat, dar și relieful favorizează agricultura ecologică din regiunea NE. Firmele europene din industria farmaceutică se orientează către materie primă provenită din culturi ecologice.	Nistor T., (2017), Piața plantelor medicinale	4	4
	Statiunea de Cercetare Dezvoltare Agricolă (SCDA) din localitatea Secuieni, județul Neamț, exploatează anual aproximativ 1000	Interviuri (2017-2018)	4	

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
ÎNĂLȚĂMANTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

	ha teren arabil și cultivă în sisteme de agricultură ecologică și convențională o gamă foarte variată de plante aromatice, fiind unul dintre principalii furnizori de materie primă pentru marile companii de produse farmaceutice din regiune și din țară.			
C6. Nivelul de colaborare între actorii din domeniu	În regiune există o rețea de facilitatori implicați activ în proiecte de cercetare în domeniul medical: Clusterul Biorone, Clusterul Imago-mol, Institutul de Cercetări biologice, Centrul de cercetări pentru Antibiotice, Centrul pentru Cercetare Biomedicală Gr. T. Popa.	Documentare realizată la nivel regional în cadrul proiectului Sipoca 27	5	3,25
	Conferința Națională de Fitoterapie, desfășurată sub egida Universității de Medicină și Farmacie “Gr. T. Popa” din Iași, este un eveniment cu tradiție în regiune care reunește medici, farmaciști, șefi de spitale și producători de medicamente.	Documentare realizată la nivel regional în cadrul proiectului Sipoca 27	2	
	Companiile producătoare de suplimente alimentare fitoterapeutice participă în mod frecvent la târguri dedicate industriei farmaceutice, prospectând ofertele de business to business în cele mai variate forme: <i>in și out licensing</i> , dezvoltare de produse în parteneriat, co-marketing.	Interviuri (2017-2018)	3	
	Reprezentanții companiilor producătoare de suplimente alimentare fitoterapeutice colaborează pe diverse proiecte de cercetare cu institutele de profil din țară. De exemplu, cu Institutul de cercetări biologice din Iași, cu Facultățile de farmacie din Iași, Cluj, București.	Interviuri (2017-2018)	3	
C7. Gradul de sofisticare tehnologică	Tehnologia folosită în producerea de suplimente alimentare fitoterapeutice nu	Interviuri (2017-2018)	2	2,5

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
ÎNȚĂMANTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

	este una foarte complexă. Condiționarea plantelor se bazează pe tocare pentru obținerea de pulberi pentru capsule sau comprimate.			
	Companiile producătoare de suplimente alimentare fitoterapeutice din regiune au linii de producție aliniate la standardele internaționale.	Interviuri (2017-2018)	3	

Tabelul 1: Argumentarea detaliată a potențialului domeniului Suplimente alimentare fitoterapeutice în regiunea Nord-Est

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
ÎNȚĂMANTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Remarci finale

Potențialul domeniului Suplimente alimentare fitoterapeutice de a fi specializare inteligentă este prezentat sintetic în Figura 4 și Tabelul 1 de mai sus.

Figura 4 prezintă evaluarea autorilor asupra argumentelor grupate pe cele șapte criterii specifice de analiză.

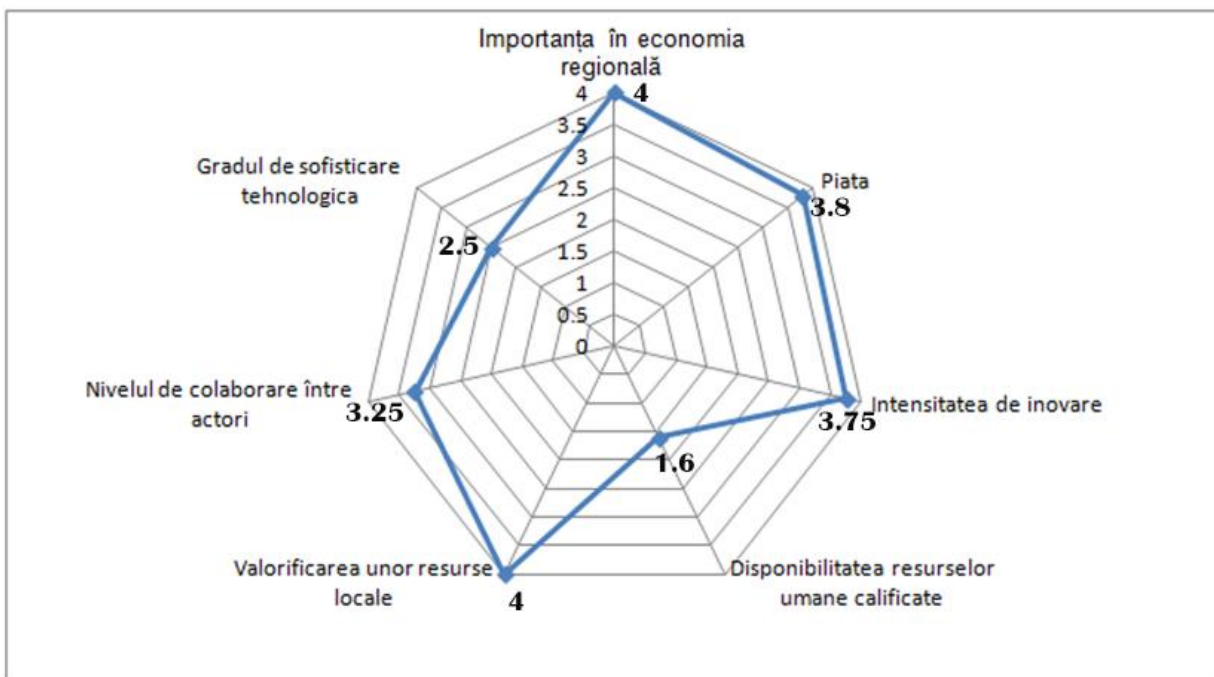

Figura 2: Evaluarea autorilor asupra argumentelor grupate pe cele șapte criterii specifice de analiză

Așa cum se observă, punctele tari ale domeniului sunt relaționate criteriilor 2. Piața, 3. Intensitatea de inovare în domeniu, 5. Valorificarea unor resurse locale, 6. Nivelul de colaborare între actorii din domeniu, în timp ce provocările sunt asociate dimensiunilor 1.Importanța în economia regională, 4. Disponibilitatea resurselor umane calificate în domeniu, 7. Gradul de sofisticare tehnologică.

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

uefiscdi
INOVAȚIE ȘI CREATIVITATE

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
ÎNȚĂMANTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

În încheiere, este important de menționat că analiza răspunsurilor furnizate de către stakeholderii regionali intervievați a relevat că regiunea Nord-Est are avantajul producerii de suplimente alimentare fitoterapeutice din materii prime de înalta calitate, la costuri competitive. Este de așteptat că un grad mai mare de conștientizare în rândul populației (la nivel național, european, global) cu privire la măsurile preventive în sănătate va contribui la creșterea acestui sector.

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană,
din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

uefiscdi
INOVARE SI CREATIVITATE

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
ÎNȚĂMANTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Notă de încheiere și mulțumiri

Prezentul raport de analiză este menit a fi informativ pentru actorii din ecosistemul de inovare regional și a fundamenta procesul de descoperire antreprenorială, care vizează adâncirea cunoașterii privind domenii cu potențial de specializare inteligentă la nivel regional și național.

Astfel, analiza oferă evidențe dialogului de descoperire antreprenorială (workshopuri, consultări online), facilitând identificarea unor subdomenii în acord cu interesele specifice ale stakeholderilor, în care există potențial de avans pe lanțurile globale de valoare adăugată și în care există perspective de colaborare, în special între agenții economici și cei din mediul de cercetare, dezvoltare și inovare.

Echipa de implementare a proiectului „Dezvoltarea capacității administrative a MCI de implementare a unor acțiuni stabilite în Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare tehnologică și Inovare 2014-2020.”, cod SIPOCA 27, finanțat prin Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) mulțumește reprezentanților mediului antreprenorial care au susținut demersul de analiză regională și au alocat timp în cadrul interviurilor și vizitelor de lucru.

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

uefiscdi
INOVARE SI CREATIVITATE

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
ÎNȚĂMANTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

Bibliografie:

Specializare inteligentă

EC (European Commission) (2012), Guide for research and Innovation Strategies for Smart Specialisation (RIS3);

Foray D. (2013), The economic fundamentals of smart specialisation, *Ekonomiaz* 83 (2), 55-78;

Gheorghiu R. Andreescu L, Curaj A., (2016), A foresight toolkit for smart specialisation and entrepreneurial discovery, *Futures* 80, 33-44;

Radosevic S., Curaj A., Gheorghiu R., Andreescu L., Wade I. (eds.) (2017), *Advances in the Theory and Practice of Smart Specialisation*, Elsevier;

Rodrik D. (2004), Industrial policy for twenty-first century, UNIDO Working Paper

Analiza domeniului

Health.ro, (2018), Valoarea OTC-urilor, a suplimentelor și dispozitivelor medicale a depășit 3,1 miliarde de lei, în 2017,

<https://health.ro/valoarea-otc-urilor-a-suplimentelor-si-dispozitivelor-medicale-a-depasit-31-miliarde-lei-in-2017/?cat=5> [20.04.2018]

Cbi.eu, (2018), Which trends offer opportunities on the European market for natural ingredients for health products?,

<https://www.cbi.eu/market-information/natural-ingredients-health-products/trends> [16.07.2018]

GEA Strategy&Consulting, (2014), Strategia de dezvoltare economico-socială a județului Iași, p. 18,

http://www.icc.ro/sites/default/files/files/strategie_dezvoltare/Analiza-diagnostic.pdf [16.07.2018]

Mihalache G., (2016), Piața suplimentelor alimentare și vitaminelor s-a dublat în ultimii cinci ani, *Ziarul Financiar*,

<http://www.zf.ro/companii/piata-suplimentelor-alimentare-si-vitaminelor-s-a-dublat-in-ultimii-cinci-ani-16036386> [16.07.2018]

Nistor T., (2017), Piața plantelor medicinale, *Radio România Internațional*,
http://www.rri.ro/ro_ro/piata_plantelor_medicinale-2566106 [13.08.2018]

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Șomănescu C., (2018), Alevia a rulat afaceri nete de 5,38 milioane de euro în 2017 din suplimente alimentare și ceaiuri. Pentru acest an, vrea o creștere cu 15%, Economica.net

http://www.economica.net/alevia-a-rulat-afaceri-de-5-38-milioane-de-euro-in-2017-din-suplimente-alimentare-si-ceaiuri--pentru-acest-an--vrea-o-crestere-cu-15prc-_156107.html [18.07.2018]

Ziarul de Iasi, (2017), Compania Antibiotice prezintă cu gama de suplimente alimentare în cadrul celei mai importante Conferințe de Fitoterapie din România, <https://www.ziaruldeiasi.ro/stiri/compania-antibiotice-prezenta-cu-gama-de-suplimente-alimentare-in-cadrul-celei-mai-importante-conferinte-de-fitoterapie-din-romania--173040.html> [18.07.2018]

Stirile Protv, (2016), România a devenit furnizorul principal de plante medicinale în Europa și America. Planta care se vinde și cu 40 de euro/kg , <https://stirileprotv.ro/stiri/social/romania-a-devenit-furnizorul-principal-de-plante-medicinale-in-europa-si-america-planta-care-se-vinde-si-cu-40-de-euro-kg.html> [18.07.2018]

Badea D., Tilică O., Lăzăroiu A., (2018), Piața medicamentelor fără prescripție medicală, a suplimentelor și dispozitivelor medicale a depășit în România 3,1 miliarde lei în 2017, <https://www.agerpres.ro/sanatate/2018/02/08/piata-medicamentelor-fara-prescriptie-medicala-a-suplimentelor-si-dispozitivelor-medicale-a-depasit-in-romania-3-1-miliarde-lei-in-2017--51521> [05.02.2018]

Universitatea de Medicină și Farmacie “Gr. T. Popa” din Iași, (2017), UMF Iași își sărbătorește absolvenții, <http://news.umfiasi.ro/umf-iasi-isi-sarbatoreste-absolventii/> [12.09.2018]

Patronatul Investitorilor Autohtoni, (2015), Studiu privind analiza forței de muncă la nivelul regiunilor de dezvoltare ale României, aferent anului 2015, p. 33 https://www.piarom.ro/wp-content/uploads/2016/11/Studiu_forța_de_munca-2016.10.03-TIPAR.pdf?x44818 [18.09.2018]

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

ue fiscdi
INOVARE ȘI CREATIVITATE

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
INVĂȚĂMANTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Reuters.com, (2017), Herbal Supplements Market Size, Share, Report, Analysis, Trends & Forecast to 2022, <https://www.reuters.com/brandfeatures/venture-capital/article?id=5660> [12.09.2018]

Natural Products Insider, (2016), Overview of the European Supplement and Novel Foods Market, <https://www.naturalproductsinsider.com/regulatory/overview-european-supplement-and-novel-foods-market> [12.09.2018]

MarketResearchFuture.com, (2018), Future Trend of Herbal Medicine Market 2018 Scope | at a CAGR of ~ 7.2 % during 2017 to 2023 | Increasing Demand for Safe Therapies, <https://www.reuters.com/brandfeatures/venture-capital/article?id=32992> [16.11.2018]

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

ue fiscdi
INOVARE ȘI CREATIVITATE

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
INVĂȚĂMANTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă.

Editorul materialului: Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior a Cercetării Dezvoltării și Inovării

Data publicării: Septembrie 2018

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

ue fiscdi
INOVARE ȘI CREATIVITATE

UNITATEA EXECUTIVĂ
PENTRU FINANȚAREA
ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

